

слов'янознавства і компаративістики.

Оргкомітет конференції ще з кінця 2007 року розгорнув "піар"-кампанію з поширення інформації про майбутній захід: усі потрібні відомості були розміщені на спеціалізованих українських і закордонних Інтернет-порталах (www.osvita.org.ua, www.ruthenia.ru, www.gramota.ru, www.cognitiv.ru тощо), на сайті університету (www.bdpu.org), до кожного вищого навчального закладу України, до університетів-партнерів з інших країн надійшли листи про конференцію. І це дало результат: до Інституту філології БДПУ надійшло понад 80 заявок від науковців практично з усієї України: Києва, Харкова, Львова, Донецька, Тернополя, Сум, Запоріжжя, Миколаєва, Ніжина, Слов'янська, Дрогобича, Одеси, Горлівки, Умані, Дніпропетровська, Ізмаїла, Кривого Рогу, Луганська та інших міст. 12 заявок на участь у конференції були подані з Польщі, Білорусі, Російської Федерації. Бердянські філологи також виявили інтерес до Інтернет-конференції і подали власні наукові доповіді. Усі матеріали завчасно були розміщені на окремій веб-сторінці університетського сайту: http://www.bdpu.org/scientific_published/ukr_lit_2008.

Доповіді були розподілені в таких секціях: "Слов'янські літератури у літературознавчому дискурсі XIX–XX ст.", "Порівняльна поетика слов'янських літератур", "Імідж Західної Європи у дзеркалі слов'янських літератур", "Імагологія України в концепції Заходу і Сходу", "Питання національної, культурної, гендерної ідентичності в українській та інших слов'янських літературах", "Біблійний текст і слов'янські літератури" та "Жанрові канони і конфронтації у слов'янських літературах". Актуальним питанням сучасного літературознавства було присвячено доповіді *В.Дуркалевич* (Люблін, Польща) "Слов'янські літератури у семіотичному дискурсі польського літературознавства", *М.Маркової* (Дрогобич) "Троянда у поезії Олександра Пушкіна: динаміка символічних сенсів", *А.Фіалковської* (Люблін) "Czy Jurij Andruchowicz jest postmodernistą? Proza ukraińskiego pisarza pod lupą literaturoznawcy", *П.Михеда* (Київ) "Микола Гоголь і поляки: Богдан Яньський – ідеолог "з-мертво-встанців", *Н.Позняк* (Гомель, Республіка Білорусь) "Мадыфікацыі постмадэрнай іроніі ў прозе Альгерда Бахарэвіча і Любка Дэрэша", *Л.Лубенець* (Луганськ) "Hybridization of American's Image in the Novel "Pnin" by V. Nabokov (culturological and linguistic interpretation)", *В.Погребної* (Запоріжжя) "Проблеми фемінізму в житті і творчості Марка Вовчка", *В.Карпової* (Борисоглібськ, Російська Федерація) "Интертекстуальная основа Петербургской темы в романе А. Битова "Пушкинский дом" та ін.

У дні роботи конференції її учасники, ознайомившись із доповідями колег, залучилися до активного їх обговорення у формі коментарів, питань, рекомендацій, а також дискусії на спеціально організованому форумі. Матеріали конференції будуть опубліковані у фаховому збірнику наукових статей "Актуальні проблеми слов'янської філології", який визнаний ВАК України (Бюлетень ВАК. – 2002. – №2). Після "паперової" публікації доповіді учасників будуть відкриті для доступу всім користувачам Інтернету.

м. Бердянськ

Софія Філоненко

ІДЕОЛОГІЧНІ ТА ЕСТЕТИЧНІ СТРАТЕГІЇ СОЦРЕАЛІЗМУ З ПОГЛЯДУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ

В Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України відбувся науковий семінар "Ідеологічні та естетичні стратегії соцреалізму", в якому взяла участь дослідниці з України, Росії, Польщі, Литви та Естонії. Відкрили семінар члени-кореспонденти НАНУ *М.Сулима* і *Т.Гундорова* (Інститут літератури). У доповіді *П.Фаста* (Польща) "Соцреалізм у літературному процесі (проблеми методології)" соцреалізм розглядався як літературний напрямок – на відміну від усталеного його трактування як творчого методу. Дослідник наголосив на специфічній ролі соцреалізму як домінантного стимулу формування закритої естетичної системи, що вимагає в історико-літературному описі застосування синхронного методу. *Т.Круглова* (Єкатеринбург, Росія) виступила на тему "Художня репрезентація "нової людини" в контексті індустріалізації", де торкнулася проблем виробничого дискурсу в різних жанрах радянського мистецтва. *І.Баюле* (Литва) охарактеризувала литовську прозу радянського періоду, наголосивши, що

для визначення литовської літератури 1940 – 1950-х років, окрім традиційних термінів радянської, післявоєнної, соцреалістичної літератури, часто використовується термін нормативної або дидактичної літератури. Погляду на радянський соцреалізм 1930-х рр. як на феномен масової культури та концепт національної ідентичності була присвячена доповідь *Т.Свербілової*. Спадщині соціалістичного реалізму в сучасній російській літературі був присвячений виступ *М.Литовської* (Єкатеринбург, Росія). Завершила перший день роботи семінару доповідь *Н.Полтавцевої* (Москва) “Метаморфози соцреалізму: “радянський дискурс” сучасної інтерпретації”, де дослідниця розглядала існування “совєтського дискурсу” в сучасній культурній ситуації.

Другий день роботи семінару був в основному присвячений осмисленню мілітарних стратегій соцреалізму. *К.Болтунова* (Москва) презентувала доповідь на тему: “Конструювання пам’яті про Велику Вітчизняну війну як практика соцреалізму”. Дослідження було виконане на базі архівних джерел і торкалося проблеми віктимізації в російській політиці пам’яті. Формуванням українського мілітарного міфу доби соцреалізму був присвячений виступ *І.Захарчук* (Рівне). Доповідь *І.Набитовича* (Польща) “Образ війни у прозі І.Качуровського, О.Гончара, І.Багрянного: осциляція між сакрум і профанум” була присвячена механізмам сакралізації образу війни у “соцреалістичному проекті” О. Гончара “Прапороносці”, у діалогії І.Качуровського “Шлях невідомого” та “Дім над кручею”, у романі “Огненне коло” І.Багрянного. *О.Омельчук* (Інститут літератури) виступила з доповіддю “Літературний побут і процес формування українського соцреалізму”.

Доповідь *Я.Поліщука* (Польща) “Ерозія соцреалізму в літературній критиці” відкрила третій, заключний день семінару. *С.Доценко* (Естонія) присвятив свій виступ творчості А.Ремізова. У дослідженні “Міфологічний світ тоталітаризму (збірки М.Рильського 30-х років)” *В.Хархун* (Ніжин) проаналізувала міфологічні інтенції космогонічного й есхатологічного плану, проявлені в ліриці М.Рильського 1930-х років. *Я.Цимбал* (Інститут літератури) зосередила свою увагу на соцреалістичній міфологізації Києва в 1930-х роках минулого століття. Дослідниця показала механізми міфотворення, зокрема роль таких категорій, як класова боротьба, соціалістичне будівництво, міф Великої родини. У центрі уваги виступів *Л.Скорини* (Черкаси) та *А.Шпиталя* (Інститут літератури) була соцреалістична рецепція образу Богдана Хмельницького. *О.Кирильчук* (Рівне) присвятив свій виступ дослідженню читацької категорії соцреалістичного канону.

Учасники семінару висловили побажання перетворити цей захід в щорічні зустрічі, оскільки советологічні студії переконливо довели свою актуальність на пострадянських теренах.

Світлана Тараторіна

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ВЛАДУ

У сучасному науковому світі все частіше проводяться “закриті” небагатолюдні конференції, як правило, міждисциплінарного характеру. На сьогодні це претензія на продуктивність і високий науковий стандарт. Міжнародна конференція “Символічні форми репрезентації влади в культурі”, яка проходила в Російському державному гуманітарному університеті (Москва) 30 червня – 2 липня 2008 року, – переконливе тому підтвердження.

Конференцію відкрила доповідь *В.Іванова* “Символи влади в Стародавньому Сході”, яка задала потужний імпульс науковому зібранню. Продовжили конференцію московські вчені *Ф.Успенський* з доповіддю “Перспективи опису мови родових племен в династіях середньовічної Європи” та *О.Марков* з доповіддю “Символічний ореол влади у працях Досифея Ієрусалимського”. До них приєдналися саратовські науковці *В.Михайлин* та *О.Решетнікова*, доповідаючи про “Слабкість короля – мудрість короля: механіка владних відносин у “Вигнанні синів Уїслію”.

Перший день конференції був присвячений переважно історичній проблематиці. Так, *С.Звєрєв* (Москва) доповідав про “Образ государя і символи влади на російських монетах XVI – XVII століття”, *Л.Черная* (Москва) – про “Російського лева в символіці петровського часу”, *К.Болтунова* (Москва) – “Із Петербурга в Москву: семантика руху і дискурс влади XVIII століття”, *Є.Пчелов* (Москва) – “Титул, землі і сторони світу в презентації влади російських